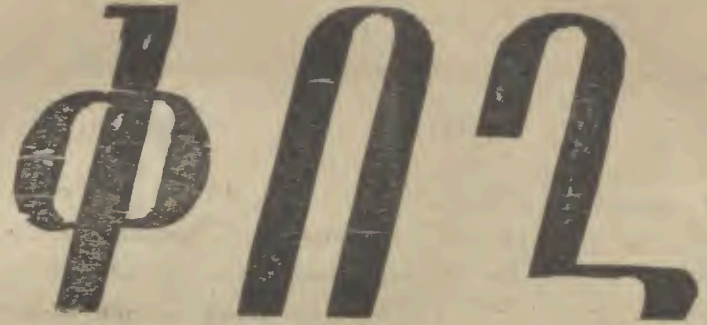

Փողն կը հրատարակուի առ մեն օր :
Բաժանորդութեան գինն է թէ Գօլթոյ և թէ Գաւառաց համար 150 թիւ մէկ Օսմանեան ոսկի կանխիկ :
Օտար երկիրներու համար համարու ծախքն առնող ին վրայ է :
Մէկ թերթի գինն է 1 զուրուշ :

Մանուցմանց տողն առաջին անգամի համար 5 զրշ . երկրորդ անգամի համար 2 զրշ . աւելի անգամներու համար մասնաւոր սակարկութիւն կըլլայ :
Նամակք և գրութիւնք պէտք է զրկել 'ի վեղեր խան դետնա . . . յարկ թիւ 8 . առ Գ . Մ . Շիշ . մանեան . անվճար նամակներ չեն ընդունուիր :

Ա Ր Ե Ի Ե Լ Ե Ա Ն

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՀԱՏՈՐ Բ. 1872 ՓԵՏՐՎԱՐ 21 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԸՍՏ Ն. Տ. ՄԱՐՏ 4 ԹԻՒ 16

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պատասխանի Միացեալ—Նահանգաց յիշատակադրոյն Անգղիոյ փաստաբաններուն պատրաստած յիշատակագիրը Հասարակաց Խորհրդարանին հաղորդուեցաւ :

Սոյն յիշատակագիրն իրաւարարական ատենին պարտաւորութիւնք ու Ուս. չինիթընի դաշնագրութեան ընդարձակութիւնը կը բացատրէ , այնպէս ինչպէս որ կը հասկնայ Մեծն—Բրիտանիա : Ծովաւայտակ նաւերուն մասին տեղի ունեցած եղելութեանց և իրողութեանց պատմութիւնը կ'ընէ , և կը պնդէ թէ Անգղիա , սոյն նաւերուն նկատմամբ իւր ընթացքին մէջ , երբեք իւր միջադրանքն պարտուց մէջ պակասաւոր չէ դնուած և իրենց դործերուն պատասխանատուն չլինար ըլլալ :

Թաղուհւոյն կառավարութիւնը դործուած աւարաւորութեանց վրայ կը ցաւի , բայց «կը մերժէ թէ , անոնց համար , փաստացի հատուցում կը պարտի , քանզի ծովաւայտակ նաւերն իւր հողոյն վրայ պատերազմական միջերը ընդունած չեն » :

Ըստ անգղիական յիշատակագրոյն , փաստացի հատուցումն այն ատեն Անգղիոյ պարտքն է երբ Ամերիկա կարենայ հատուցել թէ Անգղիա «իւր չէ » զընթացքն պարտուց : մէջ ծանր դաշնագրութիւններ գործած է : Այս կէտին վրայ ձեռնարկելու ատենին որոշումն ինչ որ ալ ըլլայ , նպատակաւոր կամ անընդունաւոր , ընդունելու պարտաւոր է :

Եթէ սոյն գիրն անգղիական պաշտօնէից կարծեաց իբրեւ ճշմարիտ արտայայտութիւնն հարկ է ընդունել , յիշատակագիրը անհրաժեշտ է յայտնի Ուս. չինիթընի :

Թերի դաշնագրութեան կատարեալ ժընտրումն է այն , վասն զի նոյն դաշնագրութիւնը կ'ընդունէր որ Մեծն—Բրիտանիա Միացեալ—Նահանգաց տուգանք վճարելու պարտական է :

Բայց յայտնի է որ Անգղիացի փաստաբանք այս լեզուն կը բանեցնեն որպէս զի Ուս. չինիթընի կառավարութեան պահանջից դուստրին վրայ մեծ զեղծ մը ձեռք բերել յաջողին :

Ճարտին կրօնական գլուխն առ Ճարտնիս յայտարարութիւն մ'ուղղած է յորում կ'ընէ .

« Իմ երկիրս այս վայրկեանի հին դաշնագրութեան դէպ 'ի նոր դաշնագրութեան կատարեալ կերպարանափոխութիւն մը կը կրէ , որ միշտ իմ բաղձանքս եղած է : Ուստի կը խնդրեմ ամեն մը տուցի և լուսաւորեալ մարդերէ որ աշխից ըլլան կառավարութեան այն ջանքից մէջ » զոր նա 'ի դործ կը զնէ ընդհանուր յառաջդիմութեան օգնելու համար :

« Կրկին սեռից երկտասարդք պարտաւոր են հեռաւոր երկիրներ այցելութեան ելնելու » աշխարհի մէջ տարածուած այլ և այլ դաշնագրաց տեղեկանալու համար :

« Երկրին օդուտ պիտի քաղէ անոնց ժողոված օգտաւէտ ծանօթութիւններն : Մեր կանայք մինչև ցայսօր ընկերային կացութիւն մը չունէին , քանզի այնպէս կը կարծուէր թէ անոնք լուրջ բաներ հասկնալու կարող չեն : Բայց եթէ անոնց լաւ դաստիարակութիւն մը տրուէր , ալ չպիտի կրնային զանալ անոնց այն յարգանքն ու մեծարանքը որու իրաւունք ունին նուրա » :

Միջառնոցին այս լուսաւոր դաշնագրութեան ու ազատամիտ խօսքերն կ'աւարտեն :

մըջնեն զմեզ Բրիտանեայ եկեղեցւոյ այն գլուխներուն ու պաշտօնէից վրայ , որք տղիտութիւնը վերագաւ կը համարին դաստիարակութեան , որք լոյսն կը խրոչեցնեն ժողովուրդները , զիտութիւնն իբրեւ ոճիր ու ամբարշտութիւն կը քարոզեն և դարուս այն վերկաւէտ դաշնագրութեան , զորս մարդկութիւնն այնքան զոհերով ստացած է , չեն դադրիր նշովելէ , իբրեւ հերետաքիցն . . . :

Եւրոպական լրագրաց մէջ կը կարդամք որ , Սպանիոյ շատ դաւառաց և մասնաւորապէս Վալանսի մէջ , բնակիչք իրենց տուրքերը վճարել մերժեցին , և թէ անոնց և հարկահանաց մէջ բուռն կռիւ մը տեղի ունեցեր է :

Յիշեմ լրագիրը Հռոմէն հեռագիր մը կը հրատարակէ , որ կ'իմացնէ թէ Սպանիոյ Թագաւորին կացութիւնը մեծ վտանգի մէջ է թէ իտալական Լեոպոլտիւր , որ կէս պաշտօնական է , հասարակաց կարծիքն այժմէն իրաց աշխարհի վախճանի մը կը պատրաստէ և Ամէտէն Թագաւորին խորհուրդ կուտայ յառաջագոյն եւ քաջաւելու :

Գաղղիոյ Աղղային Ժողովոյն աշխկովը , որուն միշտ սաստիկ զայրոյթ ու մտաւանդութիւն կը պատճառէ Պ. Թիէրի թէ ' Սպանիա և թէ ' Ժողովոյն վրայ ունեցած ազդեցութեան հետզհետէ աճումը , առաջարկութիւն մը պատրաստած էր ' որուն նպատակն էր արգելաւ Հանրապետութեան Նախագահին Խորհրդարանին վիճաբանութեանց մասնակցելն :

Պ. Տահիէլ , սոյն առաջարկութեան հեղինակն , ստիպողականութիւն կը խնդրէր և յանձնաժողովը ' որուն յանձնարարութիւնն էր :

նուաժ էր իւր ծրագրոյն քննութիւնը , իւր հետ էր . սակայն , ներքին գործոց պաշտօնէին արտասանած մի քանի խօսքերուն վրայ , վիճաբանութիւնն երկուամիս ետ ձգուեցաւ , հակառակ աջակողման բուռն ընդդիմութեան :

Սոյն առաջարկութեան պատճէնն այս է .

« Նկատելով որ Սղղային Ժողովոյն կանոնադրութիւնն այն ատեն հաստատուեցաւ երբ Հանրապետութեան Նախագահ չկար և թէ հեռաւորաբար չլըրջաւ սահմանել Նախագահին և Ժողովոյն յարաբերութեանց եղանակը .

« Սղղային Ժողովը կը վճռէ '

« Յօդ. Ա. Երբ Ժողովոյն Նախագահն Հանրապետութեան Նախագահն պատգամագիր մ'ընդունի , նախ ինք պիտի կարգայ , նիւթը պիտի իմացնէ Ժողովոյն և , եթէ պատշաճ դատէ , զազտնի մասնաժողովը մէջ կարգացուի պիտի առաջարկէ :

« Յօդ. Բ. Պատգամագրին թէ հրապարակական նստի և թէ գաղտնի մասնաժողովը մէջ ընթացումն յետոյ , Ժողովը իւր դիւանները պիտի քաջալի և տան և հինգ անգամներէ յանձնաժողով մը պիտի կարգէ ' որուն պաշտօնը պիտի ըլլայ պատգամագրին 'ի պատասխան ուղերձ մ'ի զրէ առնուլ : Այս ուղերձն հրապարակական նստի մէջ վիճաբանութեան պիտի դրուի և քուէարկուի : »

Եթէ այս յօդուածներն Ժողովոյն կանոնաց մէջ մտնեն , այն ատեն աշխկովը մը յաջողած պիտի ըլլայ զՊ. Թիէրի 'ի լուրջութիւն դաւաճարտելու :

Սիւայն թէ հաւանական է որ կեդրոններն ու ձախակողմը չ'թողուն որ այսպիսի բան մ'ի գլուխ ելնէ :

Պրէզիդենտ եկած վերջին սուրհանդակը Լա-Բլաւայի արեւմտեան ձախող լուրեր բերած է :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԳԱՄԷԼԻԱԶԱՐԴ ՏԻԿԻՆ

Հ Ե Ձ Ի Ն Ձ Ե Ն Ե Ն Ե Ն
ԱՂԷՔԱՆԳԻ ՏԻԿԻՆՅԻ ՈՐԴԻՈՅՆ
(Շարունակութիւն դէպք 15)

- Երբ կրնայի ըստել :
- Երկրորդ օրն այն օրուան յորում ներգաղթացիներն գրեզ ինձ 'ի կատակելովակ Օրէնքան :
- Կարծեմ թէ աղէկ ընդունելութիւն չէ՛ք ընել ինձ , եթէ գրեզ տեսնելու եկած ըլլայի :
- Ի՞նչու :
- Որովհետեւ առջի իրիկունն տպուել մը համարեր էիք զիս :
- Ճշմարիտ է այդ . բայց այն ժամանակ կը սիրես եղբի զիս :
- Այո՛ :
- Մակայն այնու հանդերձ , խաղէն վերջին անգամ զացիր պատկերու և հանդարտ

- քնացար : Գիտե՛ք մենք այդ տեսակ սուրկանքը :
- Մեծապէս կը սխալու : Գիտե՛ս , ի՞նչ ըլլի այն իրիկունը :
- Ո՛չ :
- Անդ զիսկան սրճանոցին դուռը քեզ լապտերն յետոյ , կ'առնէր հետեւեցայ . և կառքէն միայնակ խնդրէ և միայնակ 'ի տուն մըտնելու տեսնելով յայտնարարաց :
- Մարդարիտս սկսեց ծիծաղիլ :
- Ի՞նչ բանի համար կը ծիծաղիս :
- Ոչինչ :
- Կ'աղաչեմ ' ըսէ , ապա թէ ոչ պիտի կարծեմ թէ գարձեալ կը ծաղրես զիս :
- Չե՛ս բարկանար :
- Ի՞նչ իրաւամբ կրնամ բարկանալ :
- Իրեմն , զիտցիր որ պատճառ մ'ունէի տունն մինակ մը ունելու :
- Ի՞նչ պատճառ :
- Մէկն ինձ կըստաւէր :
- Եթէ զանակի հարուած մի տար ինձ , այնքան չէր վրաւարդի զիս : Ուստի ոտք ելայ , և զձեռնս կարկառելով ըսի .
- Բարեա՛ւ մնացէք :
- Քաջ գիտէի որ պիտի բարկանայիր , և

- սա : Մարդիկ սաստիկ հետազոտութեամբ կը խնդրեն զիրենք վտանգուող բանը զիտնալ :
- Բայց կ'ապահովեմ զձեզ , յարեցի անտարրեր կերպով , իբր ցուցնելու համար թէ բնաւ սէր չունէի , կ'ապահովեմ զձեզ որ բընաւ չբարկացայ : Բնական էր որ մէկն սպասէր ձեզ , ինչպէս նաեւ բնական բան մ'է որ ես ալ ստուտեան ժամն երեքին մեկնիմ աստի :
- Միթէ բե՛զ ալ մէկը կ'ապասէ :
- Ոչ , բայց պէտք է որ երթամ :
- Երթա՛ս բարեա՛ւ , այն ատեն :
- Կը վանե՛ս զիս այսպէս :
- Ո՛չ երբեք :
- Ի՞նչու ուրեմն կը վտանգունէիս զիս :
- Ի՞նչ վրտ պատճառեցի քեզ :
- Ըսիր թէ մէկը քեզ կ'ապասէ եղբի :
- Չ'կրցի ծիծաղել բունեղ մտածելով որ շատ ուրախացիր ես եղբի իմ մինակ 'ի տուն մըտնելու տեսնելով , մինչ պատճառ մ'ունէի այդպէս զործելու :
- Մարդս յաճախ կ'ուրախանայ տղայական բանի մը վրայ , և անգիտելիս է այդ ցնծութիւնը փարատել , երբ կրնայիր զայն

- թողով աւելի բարեբաւտ ընել զայն զգացող անձը :
- Բայց զո՞վ կը կարծես զիս . ոչ կոյս և ոչ ալ զքսուհի եմ ես : Այս օր եւեթ ծանեաց զքեզ , և պարտական չեմ իմ գործոց վրայ քեզ համար տալու : Դիցուք թէ օր մը հարձդ ըլլամ , բայց նախ զխախտել ես որ քեզնէ առաջ ուրիշ հոմանիներ ունեցեր եմ : Թէ որ հիմակունիս առ նախանձու այրաւի ցասնուք ինձ , հապա ի՞նչ պիտի չընես յետոյ , եթէ հոմանիս ըլլաս : Ի՞նչ տեսակ մարդ ես դու :
- Որովհետեւ ինձ պէս ոչ ոք սիրեր է գրեզ տակաւին մինչև ցարդ :
- Տեսնե՛ք . ստուգիւ շատ կը սիրես զիս :
- Գրեցիր որ կարելի է սիրել , կարծեմ :
- Ո՛ր ատենն 'ի վեր :
- Այն օրուան , սխալալ յորում կ'աղբէն իջնելով Սիւայն խախտելով մտնելու տեսայ . անկէ 'ի վեր երեք տարի կայ :
- Շատ գեղեցիկ բան է տաի , զիտե՛ս : Ըսէ՛ ուրեմն հիմա , ի՞նչպէս կրնամ չնորհապարտ ըլլալ քու իմ վրայ ունեցած գորովաւոր սիրոյդ :
- Սխալակ մի սիրելով զիս , պատասխատ

Հա-Բլաթայի Հասարակապետութեան
Նախագահներէն Թանախի մէջ տարւոյն
առաջին օրն « մահ օտարականաց » ա-
ղաղակներով սոսկալի խռովութիւն մը
տեղի ունեցեր է : Մէկ օրուան մէջ
վայրագ խռովարարաց դանակաց քա-
ռասուն անձինք զոհ գացեր են :

Պուէնս-Ալթի կառավարութիւնն
այս կոտորածին լուրն առածին պէս ,
միջոցներ ձեռք առեր է սոյն շարժու-
մը զսպելու համար , որու միակ շար-
ժառիթը գողութիւնն է :

Որքան արագ , և սոսկալի ըլլայ զքա-
ղաքը , տակաւին երկիրը ճանչցողնե-
րուն համար խիստ ակներև է թէ չը
պիտի կրնայ մեծամեծ թշուառութեանց
առաջին առնուլ :

10. — Բ. Պ.

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Լոնտոն , 29 փետր .

Թագուհին այս երկրի Պիւքինկամի պալատը
մտած ատեն , երիտասարդ մը՝ որ խենդ կը
կարծուի և որ արթնանակ մ'ունէր 'ի ձեռին'
միան յարձակելով պալատացու . անմիջապէս
ձերբակալ ըլլալով , հասցուեցաւ որ Ն. Վե-
հափառութենէն մի քանի Ֆէնիան լանտար-
կեաներու արատութիւնը խնդրող զիր մը կը
բերէր , արթնանակն ալ տանուեցաւ , հինգած
և կտրած դէնք մ'է և լցուած ալ չէր :

Թագուհին մտաբեր իւր աղաղակներէն մէկ
քանիներուն այցելութիւն ընելու համար Եւրո-
պիոյ ցամաք երկիրը պիտի անցնէ :

Պրուքսէլ , 1 մարտ

Շապորի կոմսը այս առաւ Տորթէլէն մեկ-
նեցաւ , Պրէստ Երթալու համար՝ որ նոյնպէս
Հոլանտայի քաղաքներէն մին է :

Բարիզ , 1 մարտ

Այս առաւտեան Պաշտօնական Օրագիրը Պ.
Ֆուրնիէի անուանումը կը հրատարակէ իրեն
ղեկավար Գաղղիոյ յիտալիա :

Վիեննա , 1 մարտ

« Վիեննայի Կաղէթ » լրագիրը կը ծանու-
ցանէ որ ներքին գործոց պաշտօնէն արտօնու-
թիւն տուեր է Իւնիօն պանդային , Անիւս-Ա-
րաթրիական պանդային , Վիեննայի Սրինիւր ,
Թօսէպը , Օրէն Հայմ , Եւ և Պօրի սեղանա-
ւորաց և Օսմանեան պետութեան բնդհանուր
Ընկերութեան (Սօսիթի Ժէնէրալ) Կ. Պօլսոյ
կոմս Բամմոս , Օթթօ Իւման , Վլաթթօ ,
Ջօրլաֆիօն , Ջարիֆի , Սթէֆանովիչ , Ռալֆի
և Քարարանօ սեղանաւորաց հետ , որպէս զի
Աւստրո-Սերբական ընկերութիւն անուամբ սեղա-
նաւորական ընկերութիւն մը կազմեն , որոյ
գլխաւոր կեդրոնը ըլլայ 'ի Վիեննա :

Վիեննայի աղաղային պանդան իւր զեզլը
0/5 ի ինչոյ :

Վլադիսլաւ , 1 մարտ .

Հանրագրաց մասին կառավարութեան և կա-
թոլիկ կուսակցութեան մէջ համաձայնութիւնն
հաստատուեցաւ :

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Լիպրուր 2 մարտ .

Բամպակ Միտլինի Օրէն , բէնա 11 1/1 11 3/8

Նեղի սրտի բարեխմբումը որ գրեթէ լեզուս կը
բռնէր . որովհետեւ , թէպէտ և կէս մը հենդ-
նական ժպտանքով վերադարձաւ խոսքերս Բ-
նէր , սակայն թուէր ինձ որ Մարգարիտա
Դիսկի մասնակից ըլլալու սրտի յուզմանցը ,
և թէ 'ի բաղնից հետէ ցանկացեալ ժաման կը
մերձենայի :

- Հազար զուարթ ինչ ընեմ :
- Ո՛ր դուք :
- Ի՞նչ ծերունի նախանձուտ :
- Նա լաւն մը չիմանար :
- Բայց թէ որ խնամայ :
- Կը ներէ քեզ :
- Ո՛հ , ո՛չ . կը լքանի զիս , և ինչ կ'ըլլամ
ևս այն ատեն :

— Աղբէն այն վտանգին մէջ զրէր ինքզին-
քդ ուրիշի մը համար :- Ո՛ւստի գիտեմ :
- Որովհետեւ պատուիրեցիր որ ոչ որ բն-
դուին այս գիշեր 'ի տուն :
- Իրաւ է . բայց անի կարեւոր բարեկամ
մ'է :
- Ընտրել հոգ չես ընէր , վտան զի այսպի-
սի ժաման նորա համար դուրս փակեալ է :
- Քեզ կը լնայ՝ կտամբել զիս , մինչ

Մտնած 8,000 հակ :

Հրապարակը բոլորովին խաղաղ :

Մարտի 1 մարտ .

Մետաքս Պուրա	84-102 ֆր .
» Բուսիլի	86- 90 »
« Սթոք » պատրաստ	1648 հակ .
Հրապարակը հաստատ	
— Բողա Սէլանիկ	20,75-22,75 ֆր .
» Իդիւր	23,70-24,52 »
« Սթոք » պատրաստ	544,800 ֆր .
Հրապարակը բարձր	
— Բամպակ Թերոսի և Ատանա 87,50-90 ֆր .	
» Տրապիզոնի	77,50-90 »
» Պարակաստանի	77,50-85 »

Պատրաստ 12,843 հակ .
Հրապարակը թոյլ .
— Բուրգ Վրաստան 159 ֆր .
Էնկերիւ 259 »
Պատրաստ 5,888 .
Հրապարակը հանդարտ .

Նիւ-Եորք 1 մարտ .

Կաղ Բէթթօրի 22 1/2	
Լոնտոն 2 մարտ	
Սթիօն լիպրան 19 չիլին	
« Սթի » թիֆթիկ լիպրա 44 բէնա	
Շաքար Հոլանտա կենդանի 33 չիլին 3 բէնա	
ձէ հրի . թօն . 8 լիւր 12 1/2 չիլին	

Լոնտոն 2 մարտ .

Փոխ . վճարելի 'ի Բարիզ	25,73
Գոնսօիտ Անդրի	92 5/8
» Թիւրքիոյ	30 1/4
Բարիզ 2 մարտ	
Գոնսօիտ Գաղղիոյ	56-42
» Իտալիոյ	67-50
» Թիւրքիոյ	50-90
Վիեննա 2 մարտ	
Սէօն	110-25
Երկաթուղի Բուսիլի	76-80
Փոխ . Լոնտոն 3 ամիսէ վճարելի	112-15

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 21 1/4 ՓԵՏՐՎԱՐ	
Փոխանակադրի լիւր 100 դր . էն	
Լոնտոն 5 ամիսէ վճարելի 108 1/2	
» 5 օրէն	109 1/2
Մարտի 5 ամիսէն	25-70-00

Վիեննա 2 մարտ .

Փոխ . 1865 ի	ֆր . 355 —
» 1865 ի	340 —
» 1869 ի	315 —
Երկաթուղի Բուսիլի	ֆր . 175 —
Թրամուէյ (սէֆա)	600 —

ԲՆԹԱՅՐ ԴՐԱՍՈՅ

Անդր . լիւր	108-50
Փոսն . ֆրանց	86-58
Ռուս էմիգրալ	89-10
Փրլմից	51-27
Արծաթ մէճիպիլ	1-35
Հինգրոց	106 —
Մէթալիք	106-10
Պղինձ	119 —

Պղինձ 119 —

Պղինձ 119 —

Պղինձ 119 —

Պղինձ 119 —

Պղինձ 119 —

Պղինձ 119 —

Պղինձ 119 —

Պղինձ 119 —

Պղինձ 119 —

Պղինձ 119 —

Պղինձ 119 —

Պղինձ 119 —

Պղինձ 119 —

Պղինձ 119 —

Պղինձ 119 —

Վ. Բ. Պ. Ա. Կ.

Թիւ 14 փոքր երկրորդ երեսին չոր-
րորդ սիւնակին ձէճիգեան էֆէնտի
ճառախօսութեան նկարագիր յօդու-
ծոյն 27րդ սողին Կոնստանտինոպոլ
լի պիտի ըլլայ :

ՆԵՐՔԻՆ

Կը լսեմք թէ հանգուցեալ Ապտ-
Իււ-Մէճիտ Կայսեր իշխանահի երկու
դասերը մի քանի ամիսէն պիտի ամուս-
նանան . իրենց ամուսինները Վ. Կ. Սուլ-
թանը պիտի ընտրէ :

— Կրտսի թէ Եղորտայի Մուսթաֆա
փաշային՝ Մանթէնէլթօյի խնդրոյն նը-
կատմամբ խաղաղասիրական պաշտօնը
'ի դերի . Ենեւուն , կառավարութիւնը
որ և է յուզման առաջին առնու հա-
մար նոյն սահմանները դնուր զրկուր է :

— Բերայի մէջ ժամանործ Պ. Տիւ-
ֆուր , կէս օրին իւր կրպակէն դուրս
Ենեւուն տասը վայրկեանի չափ վերջը վե-
րագարձած միջոցին , կը տեսնէ որ Նինգ
հաղար զչ . ի մօտ արժողութեամբ ժա-
մացոյց և արժաթէնները գողցուր են
Կառավարութիւնը դողդիւրէն մին ձերբա-
կալուր է :

— Քարածուխ բռնաւորեալ անգ-
ղիական շրջեանա մը հինգաշարթի երե-
կոյ Ա. Ս-Սթէֆանօի առջև խրուր է :

— Կիմանամք որ Բ. Գուռն ուրաթ
օր Ուն—Գալիանի կողմը երկաթեայ կա-
մուրջի մը շինութեան համար Աղաբ-
եանց հետ դաշնագիր մ'ստորագրուր է :

— Կրտսի թէ Պուլկարաց նորընտիր
Պատրիարքը մօտերս մայրաքաղաքս բե-
րելու համար կառավարութեան կող-
մանէ վառեալ շրջեանա մը պիտի զըր-
կուրի :

— Հեռադրի կեդրոնական կայարան
մը մօտերս Ենեւն—Համլին , թղթատա-
րական պաշտօնատան մէջ պիտի հաս-
տատուի :

Այսու ամենայնիւ Եւրոպիոյ և դա-
ւաւաց հեռադրաւորները առաջնաւ
պէս դարձեալ Բերայի պաշտօնատունը
պիտի ընդունուին :

Ասիէ կը հետեի թէ վաճառականը
այլ ևս չը պիտի ստիպուին հեռագիր
տալու համար իրենց գործակալները
մինչև Բերա Ենեւն—Չարչի փողոցը զըր-
կուրի :

— Անցեալ օր , Պէշիկլիմայի մէջ կայ-
սերական պալատի սպասաւորներէն մէկ
քանին , Գերմանացոյ մը ինքզինքը
ծովը նետելու տեսնելով , անմիջապէս
նաւակ զրկուր և զայն ազատուր են :

այսին ընդունել , համար կը պաշտօնին ի-
րենց համայնքին ներկային , անցելոյն և ա-
պաղային վրայ խալ : Քանի որ ընտանեան
կ'ուզեն նորա վրայ իշխել , և որչափ որ ու-
զածնին ընդունին , այնչափ շալ պաշտօնը
կ'ըլլան : Կը խնդրեմ՝ արդ նոր հոմանի մ'ու-
նենալ , բայց կ'ուզեմ՝ նաեւ որ ճիշտացած և
րեք սակաւ աղիւտ բարեմասնութեամբ , որը
են վատահոթիւն , հասցանդութիւն և զգու-
շութիւն :

— Սինն ուղածը կը կատարեմ :

— Կը տեսնեմ :

— Երբ :

— Առ յապոյցն :

— Ինչոյն :

— Որովհետեւ , ըստ յառնելով և ստաւո-
տը բերուած կարմիրայն կամեղաներու խո-
շոր փունջէ մը կամելու մ'առնելով , և զայն
զգետով օղին անցունելով , որովհետեւ զաչ-
նաղիքը 'ի գործ չեն դրուիր այն օրը՝ յորում
կը ստորագրուին :

Գլխաւոր չէր զայն հասկնալ :

— Երբ դամ , հարցուցի սեղանով զիս բաղ-
կացս մէջ :

— Կըր ողջ կամեղան թատախ :

— Արքունի Թիմանօթարանը Պէշիկ-
տանելու պատրաստու տեղի ունեցած
հետեալ խժդժական դէպքը որ մի-
անգամայն Կառավարութեան ալ ար-
դարասիրութեան դէմ է . Բ. Գրան
ուշագրութիւնը կը հրաւիրեմք :

Սինն Ինչիւն բռնաւորեալ կարգաւ շա-
բաթը 1-2 անգամ Պէշիկլի կ'երթան ,
ըսելիք չունիմք . բայց ժամանակէ մը
'ի վեր անարժանութեամբ ասոնց վերայ
վերակացու դրուած Մէհմէտ Չալուշ
ըստած անխղճ չարաբարոյ և հայհայիչ
անձը զրեթէ ձրի աշխատող և օրական
պարէններն ճարելու անկարող անձինք
զանախոսելով , ոմանք վիրաւորած և ու-
մանք չարախոսելով ու ամիսներով ան-
կողին ձգած է . աս իր կամքին ուղա-
ծը բռնաբար Պէշիկլի կը վարէ , և հոն
ալ կրկին անողորմաբար խեղճերը դա-
նակոծելով « Բե , Էմա , Էմա » , և այլն
հայհայելով ամեն չարիք կը հասցունէ :

Այս Մէհմէտ Չալուշը առջի օրը
Ղալաթայի սրճարանի մը մէջ ալ բռն-
նակի մը Հաւաւքին , Օրէնքին և այլնի
հայհայելով մահաւ չափ դանակոծեց ,
որ հաղիւ ձեռքէն ազատեցին հոն զըտ-
նուողները . և կրկին բռնութեամբ ա-
ռաւ տարաւ : Առաջներս ալ կրկին այս-
պէս մէկը ծեծեց՝ որ ամբողջ երեք
չարաթ անկողնոյ ծառայեց

(Հաշիկ)

— Եմենի վիլայէթին ընդհանուր կա-
ռավարիչ Խոսրուի փաշան անցեալ չո-
րեքշաբթի օրը մայրաքաղաքս հասաւ :

— Կըսուի թէ Գեր . Հաստեան 'ի
Հոմ կանչուած ըլլալուն համար ան-
միջապէս ճամբայ ելնելու կը պատրաս-
տուի :

— Արգարութեան տանին Կատաս-
տանական հաստաւորներէն մէկուն զը-
լուի Ս. Երթ պէշը հինգշաբթի օրը իւր
հողին աւանդեց :

— Մէկ քանի օրէն Բերա Մեծ փա-
ղոցը Թէքիէի պարտեզին մէջ հան-
դուցեալ Գուարէթ-Ուլահ Ենեւնին
չիրիմը պիտի կանգնուի :

Կըսուի թէ այն չիրիմին կանգնանը
համար՝ զոր Գարափաւ անուն ճարտա-
րապետը իւր վրայ առեր է , ումն հար-
իւր Օսմանեան լիւր յատկացած է :

— Կը լսեմք որ Անդրիոյ նաւաչէն մեծ
տան մը կողմէն , զրահաւոր և այլ պա-
տերազմական նաւերու շինութեան կամ
վերանորոգութեան նկատմամբ կայսե-
րական կառավարութեան տալիք բոլոր
հրամանները ընդունելու և Կոնստանդի-
նուպոլիս մը սեղանաւորաց Գրէտի մեծ
գործադրութեան մը վրայ Պետութեան
հետ բանակցելու մատուր ըլլալին տա-

— Ո՛ր տանի կ'ըլլայ :

— Վաղը , տանքովին մինչև կէս զիշեր :

— Գո՛հ ևս հիմա :

— Կը հարցունե՞ս :

— Չըլլայ որ բարեկամիդ , բրիւտանին և
ոչ որ և է մարդու բան մ'ըսես :

— Կը խոստանամ :

— Արդ համարէ՞ս զիս , և մտնեմ 'ի ճաշ-
քան :

Իւր չորթները մատոյց ինձ 'ի համար ,
դարձեալ չափեց մազերը , և սեննիկն զուր
եանք , ինքն երգելով , խի ևս կէս մը յիմա-
րացած :

Արաշին մէջ կանկ տանելով՝ ցած ձայնիւ ը-
սաւ ինձ .

— Անշուշտ դարմանած ըլլալու ևս զքեզ
խաղին ընդունելու վրայ : Գիտե՞ս ուստի՞
յատաջ կուգայ այս բանս : Վասն զի յարիկ
ձեռնս բռնելով և դնելով զայն սրտին վերայ՝
որոյ առջին և արագանեալ բարեխմբող
կ'իմանայի , փասն զի դիտաւրով որ քիչ մա-
մանակ ունիմ տարելու , միտքս զրի կրցնայիս
չափ օգուտ բաղել կենալէս :

(Երաւանիէն)

կառավարութիւնն յայտնելու պաշտօնով Կ. Պօլիս եկեր է :

ԱՇԽԱՏՆԻ ՎԵՐՋԸ

Ճինէփրայի ատոգաւարութեան դատարան Պ. Բլանթամ ուր մինչև ցարդ տեսնուածներէն ունի մեծ նոր դիտաւոր ատոգ մը նշմարելու, և նկատելով որ արագօրէն զէպ ի մեր երկրագոյն տը կը յառաջանայ, ասկէ հետևեցեր է թէ անպատճառ յառաջիկայ օրոտ 12 ին մեր երկրագոյնին զարնուելով զայն պիտի կործանէ :

Ոչ նուազ ցաւ կ'ըզամբերը կը տեսնեմք թէ դեռ ևս վերոյիշեալ աստղաբաշխութեան դատարանին նման արեւադարձական անձինք կը ժողովին պատիր երկիւղ և կասկածանայ ենթարկել ըզմանակ մարդկութիւնը :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Գ. Ս. Ի. Ս. Ռ. Ս. Կ. Ս. Ն

Արեւմտեան

Արեւմտեան ինքզինքն ասկէ մէկ քանի օր յառաջ վերջանալն և տեղւոյն ժողովրդեան կողմանէ ընտրուած երեսփոխանութեան քուէիւ Գեր. Պետրոս վարդապետին ատաղնորդ սրտուած լինելը ծանուցած էինք, այժմ զըսոյց կայ թէ մայրաքաղաքս դանուղ Արատապէր ամանք հինգշաբթի օր Պատրիարքարան երթալով Ս. Հայրիկին ներկայացրեալ և ծանուցեր են թէ Պետրոս վարդապետի ատաղնորդական ընտրութիւնը խորպիս քուէիւ կատարուած է, թէ Պետրոս վարդապետ նախապէս ամբաստանեալ և դատաստանը լրացած կամ դատաստանին լրացած լինելը պաշտօնապէս հրատարակուած չլլալն կարելի չէ որ նա ըստ օրինի իրաւունք ունենայ ատաղնորդական դահն ամբաստանելու, թէ զերեւոյթանութիւնն ընտրող ժողովուրդն իւր ընտրութեան մէջ մէկ քանի անձներէ խառնած լինելով այժմիկ երեք հազար ատարադրութեամբ ազգայն հանրագիր մը Արատապէրին ծանուցելով է ի մայրաքաղաքս պարտաւորուած, ուստի, նոյն Արատապէր ամանք գիտել տալով որ Պետրոս վարդապետի ի Սերատոս վերադարձն աղիտարել հետևութիւններ պիտունենայ երկրին Հայ ժողովրդեան, կը ինդրեն ուրեմն, որ Պետրոս վարդապետ Պօլիս մնայ մինչև որ սպասուած հանրագիրն Ազգ. Վարչութեան տանին ներկայանայ, և իրենք այլ իրենց բազմը լսելի ընել տալու գրիչ մէջ դանուին :

Ս. Պատրիարքը կը յիշեցնէ իրենց թէ Արատապէրին ծանուցաբերուած ընտրութեան ժողովը ընդհանուր հաւանութեամբ Պետրոս վարդապետ տեղւոյն ատաղնորդ որոշուելէ ետք, խիտ ծանր հետևանք կրնայ յառաջ բերել այսպիսի ինքզինքն մը յազմը և ատաղնորդին ընտրութեան հակառակ ձայն հանելը, ուրիշ բան է թէ որ հաստատուի թէ ընտրութիւնն ատուղիւ խարդախ եղած է, և եթէ այս մասին փաստեր ունին՝ պէտք է ի գիր առնուն զայն օրինաւոր կերպիւ և յառաջիկայ երեքշաբթի օր (վաղը) բերին Քաղ. ժողովը ներկայացնեն :

Ահալա

Ամասիայէն մեր ընդունած նամակները կը ծանուցանեն թէ Գեր. Եղեանի գէթ ժողովրդեան մէջ զրդուութիւնն հետզհետէ աճելու և սպառնալի կերպարան մ'առնելու վրայ է :

Ընդդիմադիր մասն յառաջարկէ ի վեր գժոհ ցոյցերը կը շարունակէ. Պատրիարքարանը մանուանդ վերջին անգիւրը լսելով փութաց հետադրով

հրաման զրկել Գեր. Եղեանի որ ատաղնորդական զբաղումներն առ այժմ թողնուի երթայ Վարդապետ վանքը քանակի, այս անօրինութեան դործադրութենէն ետեւ Վարչութիւնը կ'որոշէ քանի մը զրկել ի Վարդապետ և յ'Ամասիոյ այս քանիչն արգէն ընտրուած է, Գեր. Պետրոս վարդապետ Սերատոսի նորընտիր Ատաղնորդն որ յաջորդ շարութեւ մէջ ծանուցալու էր իւր քանիչութեան տեղին երթալու, Ատաղնորդական կոնգրակն ու հրովարտակը դեռ պատրաստ չը լինելով Ազգ. Վարչութեան կողմանէ պիտի զրկուի իւր տեղէն :

Այս ատուած Գեր. Եղեանի և Վարդապետ վանք միաբան Յովհաննէս անուն վարդապետի մը կողմանէ զրուածներ ընդունեցանք, ասանցմէ զատ ձեռքերն հասած են նաեւ մէկ քանի պաշտօնական հեռագիրք, այս ամենն առ այժմ հրատարակել զանց ընելով սա եւթ կը յայտնեմք որ թէ Գեր. Եղեանի և թէ ընդդիմադիր կուսակցութիւնն անհամբեր կ'սպասեն Պատրիարքարանի կողմանէ զրկուելիք քանիչին :

Եղեան

Զմիւռնիոյ Արշալոյս Արարատեան լըրագրոյն վերջին թուով կը տեղեկանամք թէ Գեր. Մեսրոպ Արարատեան Արքեպիսկոպոս մայրաքաղաքէս յունվար 26 ին ողջամբ Ազգ. քանիչի ժամանակ խիտ չքեղ հանդիսիւ և սիրալիր համակրութեամբ ընդունուեք է թէ Բարձր. Խաիկին կատարելութենէն և թէ տեղւոյն Ազգայիններէն, գիտաւորութիւնն յաղթական պերճութեամբ կատարուեք է, բազմաթիւ ակնհասոր անձինք կառքերով հետեւեր են նորին Գեր. Մեսրոպին յորա քառածի չքեղ կառքը շրջապատեալ էր խուռն բազմութենէ :

Գեր. Մեսրոպ սրբազան եկեղեցի մանկավարժ հակիրճ բաց սրտաշարժ տառնաբանութեամբ ողջունելէ զհամայն ժողովուրդը, սրտազին մաղթանքներն ըրեր է Ազգին, բարձր Խաիկին և իւր պարագայեցը :

Երկրորդ օրն, յունվար 27 ին, ընկերութեամբ Վարդապետ Ատաղնորդ Գեր. Արիստակէս Եպիսկոպոսին և տեղւոյն երեւելի ազգայնաց չափեկաւոր նշանակով ի Գահիրէ ուղևորել է :

Եղիպատսի մայրաքաղաքին ազգայինք արգէն Նորին Արատապէրին գալուտը ըսած ըլլալով փութով երկաթագոյն կայարանը գլմեր էին. Վահմ. Նուպար փաշայ ևս տեղւոյն մեծամեծ Հայոց հետ ընկերացել է իրեն մինչ յիշեցնելու որ սիրոյ և բարեմաղթութեան քորով մ'ըլին՝ բազմութիւնը մեկնել է դոհ սրտի :

Արատապետի կըլլամբ և մեր մեր Եղիպատարանի հայրենակցաց, և արգէն Գեր. Մեսրոպին սրբազանի ազատական և յառաջդիմական զգայանց քաջամանօթ լինելով, վստահ եմք որ Եղիպատսի Հայ ժողովուրդն ու մանկան փառաւոր փիճակ մը պիտ' ստանան Նորին Գերադատուութեան հայրական և դուրովալ խնամոյց շնորհի :

Մեր ազգին Եպիսկոպոսաց մէջ քաղաքականութեան հմուտ և գովելի յատկութեանց տէր այսպիսի անձանց զբոտուելը մեզ պատիւ է մեզ :

(Մանասէր Բլանթամի փոխարին)

Կէրէկի միջադիւղ 1872 փետր. 12 խմբագր. Փողոյ :

Անցեալ ամսոյ 29 րդ. չաբաթ օր իրիկուան ժամը 11 1/2 ժամներն զիւղիս Յունաց թողը հիւր մը կու գայ, առաջ

նորդարան իշխնելով կը պատուեն նորին մեծապատասխանութիւնը, և հետեւեալ կիւրակէ օր Յոյն զպրոցի Բերականութիւնն սկսող 12 ժամ աշակերտաց 8 ամսեայ քննութեանը կը հրախրեն նորին Վսեմութեանը, իր ներկայութեամբ կը պատուէ Յունաց քննութեան հանգէսը և յետ քննութեան համառօտ բացաղուտ տեսնաբանութեամբ մը բոլոր հանգիսականաց սկըր ուսման կը հրախրէ առտեսնաբանութեան վերջերը իւր թէ ինք ալ չերաքի սերմի համար եկած ըլլայ հոս նաև :

Բաց մեք այսպիսի սերմավածաւ մը մինչև ցարդ չէինք տեսած, վստի զի վստառական մը կարելի չէ այդ ընթացքը ունենայ, այլ միայն կը կատարէինք թէ լրագրաց միջոցաւ հրատարակուած ժուրնալին անձը ըլլալու է, զիւղիս մէջ գատի կամ դատաստանի վերաբերեալ դործ մը թէպէտ և չուներցաւ ալ նէ, իւր զրադիր կամ ընկերը եղող անձը միշտ զիւղիս ամեն թաղերն և օրհանոցներն կը շրջապայէ, գարձալ գործադրութիւն մը առանցցոյց տալու. փախարելի էր մեզ տեսնել աւոր դործադրութիւններն : Այս անձը Հայոց թաղն ալ մնաց երկու գիշեր, չեմ յուսար որ Նորին Վսեմութեանը զոհ ընելու չափ սէր ցոյց տրուած ըլլանք Հայերս, վստի զի զիւղիս եղողներու կեանքը խիտ հեռի է Քաղաքացոյց կեանքէն, հետեւապէս նա զիւղական կեանքէն հարկաւ զոհ չը պիտի եղած ըլլայ :

Ներամատածութիւնը այս կողմերը տասն տարիներէ ի վեր անյաջող փիճակ մը ունեցած ըլլալուն, զիւղիս բոլոր բնակչաց յուսահատութիւն պատճառած է. ուստի հարկ չը սեպեցինք Նորին Վսեմութեան ունեցած հետեւին տեսակն անգամ տեսնել, բայց յոյս ունինք որ, այս վստառական կործեղեալ անձին ունեցած սերմը ձման եղանակին ալ խոզակ պիտի չինէ. չատ չերթար դոյնն ալ ներկն ալ կը հասկըցուանէ եղած կամ բլրակելիք ժաբնալները գործադրուած տան : Ահա ոչմահմտականաց փախարած օրերուն աստիկը երեսն եղած է, յուսով եմք թէ արին ալ կ'երկի ի չնորհա մարդասէր և արդարաւէր Եղեանական թող :

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԴ ԸՆԳՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎՈՅ ՆԻՍՏ ԼԵ (ՇԻՐ ՏԵՐ ԷՒ 15) ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԿՐԾՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

Ատենակալն էֆ. Նախորդ որոշման համաձայն կը հրախրէ զՎարկու էֆ. Աղաբէգեան Կրծ. ժողովը ընտրութեան եղանակին վրայ խօսիլ :

Վարկու էֆ. կը պատճառէ թէ Ժամանակը խիտ կարճ է և անբաւական իւր ատաղնորդութեան ամբողջապէս ներկայացնելու համար Ատենակալն էֆ. և երեսփոխանք ամանք կը թախանձեն Վարկու էֆ.ին, որ վերջապէս խօսք կուտու և հետեւեալ գրաւոր տառնաբանութիւնը կը թողնուի :

Աղաբէգեան Մ. Էֆ. — Ինչպէս տապի նախընթաց նստին մէջ, երկու է մեր Մահմադարութիւնը, մինն է ասորական և բանաւոր, որն որ Հայոց պատմութեան ու կեանքին մէջ տարբեր է եղած, միւսն է այսօրու մեր ձեռքն ունեցած 1863 թուի գրաւոր Մահմադարութիւնը :

Մեր այսօրուայ խնդիրն է Կրծ. Ժ.

Էֆ. Եղեանի, թէ եկեղեցականաց իշխանութեան ծագումն ու պաշտօնը Ազգին մէջ, ինչպէս պէտք է լինի :

Կրծ. ժողովը, որ ինքն իրան մի նշանակութիւն չունի, այլ պէտք է որ մենք մեր մտքով զարթեցնենք նորա նշանակութիւնը, ամեն անգամ որ նորա մասին պիտի խօսինք, նոյնպէս է և Քաղ. Ժողով ասուածը. բայց այդ մասին ուրիշ անգամ :

Երեսփոխան էֆենտիք, ինքզինք մը տաղիր լինել ինձ մի վերք ժամանակ, պարտաւոր է իմ միտքը մեր այժմեան գրաւոր Մահմադարութեան հեղինակներին : Բայց չեմ կարող առանց խօսելու անց կենալ մի ամենամեծ իրաւութեան վրայ, որն որ ամենին իւրանց ուշադրութիւնը չէ գրաւել : Այս իրաւութիւնն է, երեսփոխան էֆենտիք, Հայոց ազգի առանգական իրաւունքը, այսինքն եկեղեցին Ազգէն չբաժանելը, մինը միւսին մէջ ամփոփուած լինելը : Հայոց Ազգով, ասում եմ, Հայաստան հայոց եկեղեցին կաղմել, Հայաստան հայոց եկեղեցիով Հայոց Ազգը, Այս, երեսփոխան էֆենտիք, Արեւելեան Եկեղեցիաց մի մեծ առաւելութիւնը Արեւմտեան Եկեղեցւոյն վրայ, այսինքն Պապական եկեղեցւոյն վրայ, այս է, եկեղեցի և ժողովուրդ իրարմէ բաժանած չլինելը : Կառ ուշադրութիւն եմ ինձ հասկնալ հաստաց վարդապետութեանց և համայնաց, մի խօսքով մարդկուս, հոգեւոր զգայմանց, ազատութեան մասին չեմ ասում, այդ ոչ մի մարմնաւոր բանաբարութեան ներքին չէ ընկնում. սկզբանէ անտի այդ անկախութիւն Քրիստոնէութեան հետ ծնած է և եկեղեցիով հաստատուած, Հայաստանում Ազգէ, Քրիստոս, հաւորիկ, Գանիւլ և այլք թէ հոգեւորական և թէ աշխարհական, ասոր օրինակներն ցոյց տալին մանաւանդ Վարդանէանք և Վահանէանք :

Այլ եկեղեցականաց իշխանութեան կամ կառավարութեան համար եմ ասում, մեր եկեղեցին և նորա ամեն հանգամանքն ու պատմութիւնը, միմիայն եկեղեցականաց սեպհականութիւն չէ այլ ամբողջ Հայոց Ազգին. այդ ասացածքը ինչպէս եկեղեցականին նոյնպէս աշխարհականին պարտաքնն է պահանջել. ուստի ինչպէս չէ եղած եկեղեցւոյ պատմութեան մէջ նոյնպէս և այսօր հարկ չենք տեսնում մի առանձին մարմին մեր եկեղեցական կառավարութեան համար միմիայն եկեղեցականացմէ բնորոշած ու կազմուած :

Թէ եկեղեցւոյն ժողովը եւնէն բաժանուելով ինչ տխուր և դժբաղդ հետեւութիւն բերաւ Արեւմտեան Եկեղեցւոյն, այս տեղ առաջ բերելու չատ երկար կը լինի, կարող եմ չատ աղաքցոյց բերել, բայց այժմ ոչ անցն է և ոչ ժամանակն է :

Արդ երբ այդ Կրծական ժողովը 44 թուին հաստատուեցաւ և Տէրութենէն էլ վստերացաւ, ցոյց է տալիս որ ոչ մեր նախորդներն և ոչ այդ բանը կամեցողներն հասկացել են իրանց արածը : Տան և վեց դարոց յետոյ Հայոց մէջ ինչպէս Ռուսաստան նոյնպէս էլ հաճկատան նոր տարերք է մտել, վերջին հարուած Հայոց առանգական իրաւունքին եկեղեցին իրմէն դատելով, դեռ ցաւ երով եմ տեսնում որ մերայինք այդ Հայոց ազգը չունին այդ դժբաղդ իրողութիւնը տեսնելու :

Երբէք Հայոց եկեղեցին իր ժողովը զրկել չէ բաժնուած և չլիտի բաժնու

նուրի, նրա կենդանութիւնն այդ իրե-
րախառնութեան մէջն է եղած և այ-
դում պիտի լինի միշտ:

Ապացոյց, ոչ Պէլ-ժէնէն և ոչ մեր
կրօն. ժողովը մեր Հայոց կեանքում մուտ
չունեցան, թող ով կամենայ ինձ ցոյց
տայ թէ Սինոդն Եկեղեցին և Կրօն.
Ժողովը ի Պօլիս երեսուն տարուց հետե-
լին կարող եղան անել Հայոց Ազգին
մէջ, ոչինչ և ոչինչ, այդ նշանակում է
որ այդ կարգն ու սարքը մեր տարե-
քէն չեն:

Խնդրեմ, երեսփոխան էֆէնտիք: Նե-
րեցէք ինձ, որ շատ համառօտ պատ-
մաբանեմ այս մասին, իմ առաջադը-
րութիւնը ապացուցանելու համար:

Էֆէնտիք, Լուսաւորէն, Մեծն Ներ-
սէսէն, Սահակ Պարթեւէն մինչև Ջա-
քարիա, Ապաստար և Գոշ Վարդապե-
տը որքան ժողովներ որ եղած են Հա-
յաստանում, ինչպէս հինգ անգամ ժո-
ղով Վաղարշապատում, երեք անգամ
Աշգիշատում, երկու անգամ Շե-
հապիվանում, մի անգամ Արտաշա-
տում, Ռիւսումը և Անուսը և այլ տե-
ղուանք միշտ աշխարհականաց հետ խա-
ռըն են եղած և նրանց պաշտպանու-
թեամբ և հրամանովը կատարուած,
բնաւ ամենին մի առանձին կրօնակա-
նայ կամ եկեղեցականաց մի մարմին
չէ երևում Հայոց պատմութեան մէջ
բայ ի Թադէի և Լուսաւորչի հաստա-
տածներէն Եպիսկոպոսութիւն և Եպիս-
կոպոսապետութիւն իրանց դպրութեան-
քով վանքովն ու անապատովը:

Դպրեվանքի պատմութիւնը շատ հին
է Հայոց պատմութեան մէջ ինչպէս նա-
եւ վանքին և անապատին: Զորորդ-
դարումը, Դանիէլ Հայրապետն է, որ
Տրուբանան Նահանգումը Հաջա Դր-
աննով մի Դպրեվանք է հաստատում,
որ տեղ աշակերտներ հոգեւոր դպրու-
թեանց մէջ էին դեղերում, և այդ տե-
ղումն է ինքն էլ թաղուած: Նոյն դա-
րուն Մեծն Ներսէս ամեն Եպիսկոպո-
սութեանց համար մի մի Դպրեվանք
հաստատեց: Հինգերորդ դարում Սա-
հակ Պարթեւ այդ Դպրեվանքները ծայ-
րագոյն յառաջադիմութեան հասուց:
Վեցերորդ դարում Սինեաց Դպրե-
վանքն է երեւելի իրմէ դուրս ելած Ե-
պիսկոպոսներովը: Եօթներորդ դա-
րում Շիրակայ Դպրեվանքը, Կարնոյ
և Խաչկայ Դպրեվանքները շատ ծաղ-
կած են եղած: Ութերորդ դարումը
Հէրմանայ, Առաւելի, Հռոմոսի Դպ-
րեվանքները նոյնպէս նշանաւոր ծա-
ռայութիւն են ւրած Հայոց Ազգին և
Եկեղեցւոյն: Իններորդ դարումը Սե-
ւանայ, Մտաթեւու Դպրեվանքները,
այս վերջումը, ոչ թէ միայն հոգեւոր
դպրութիւնը էին մշակում այլ և մը-
տաւոր ինչպէս երաժշտութեան, նկար-
չութեան և գեղադրութեան մէջ էին
գեղեցիկ հոգեւոր ուսանողները: Տաս-
ներորդ դարումը երեւելի են եղած
Կարմիր, Նարեկայ և Մարմաշէն Դըպ-
րեվանքները: Մեծաւանդորդ դա-
րում ինչպէս ամեն մարդ գիտէ շատ
հաշակաւոր են եղած Հաղպատայ և
Սանահինի Դպրեվանքները, որոնք Աշո-
տի Խոսրովիդուխտ տիկնոջ շնորհակա-
նէն, նոյն ժամանակ Տրապիզոն, Կարին
և այլ տեղուանք էլ եղած են Դպրե-
վանքներ: Երկուսուսաներորդ դարում
Կարմիր Վանք Բարձր Հայոց մէջ Դան-
ձասար Սրճախու գաւառին մէջ: Երեք-
տասներորդ դարում Սեպուհ, Մա-
նիա, Զրիծոր Դպրեվանքները Վասպու-
րականի մէջ: Առաքելոց Դպրութեանքը
ի Տարոն են: Դժբաղդաբար վերջին
ժամանակներում դադարեցան այդ Դըպ-
րեվանքները իրանց նշանակութենէն և

եղան ուխտատեղիք և առաջնորդատե-
ղիք: պատճառն էր զխաւորապէս ե-
կեղեցական զործադիր իշխանութեան
միեւնոյն ժամանակ հեղինակութիւն լի-
նելը: Այդ մի սկզբունք էր եկեղեցա-
կան իշխանութեան դէպ ի անկախու-
թիւն և բաժանում լինելու, որն որ
կամայ կամայ մի հակասական տարեք
եղաւ Հայոց Ազգի և Եկեղեցւոյ մէջ
այս վերջին ժամանակները: որովհետեւ
այսօր տեսնում ենք Սինոսն Եկեղեցին
բոլորովն բաժանուած և անկախ ժո-
ղովրդէն թէ հեղինակ և թէ եկեղեցա-
կան իշխանութիւն եկեղեցական իրնդ-
րոյ մէջ, ինչպէս նաեւ Կրօն. Ժողովը
ի Պօլիս:

Շարժման է:

ԾԱՆՈԻՑՄԱՆՆԵՐ

ՏՕՔԹՕՐ Պ. ԹԻՒՐԱՊԵԱՆ

Պատրաստ է բերա Սաղըղ աղածի
ճատեպի Հալէպցոց եկեղեցւոյ դի-
մացը թիւ:

Ամէն ուրեմ թեր նաեւ երեքաթի
թեր ճերմար նայիլ իրեն դիմող հի-
ւանդները: Ձինքը ինտուդը կրնայ զըտ-
նել ի Ղալթիա՝ Մատէլլայի, ի Կ.
Պօլիս Սեպարի, ի Սուլթան Պէյադիա՝
Մատրոնիլի ի Սուլթան Գրիգոր ա-
ղայի դեղարանները:

Արուած, կոտրած, և որ և ինչ կերպով ան-
գործած ելի վնասի մէջ եղած կարի գործիքնե-
րը, ամենայն կերպով լաւ վնասի մէջ զնկու,
նմանապէս կար դաս տալու յարմար պարտա-
անձ մ'ուղղը, կրնայ մեր գրասենեակէն տե-
ղեկանալ:

ՄԱՂՁԱՅՈՅԶ

ԲՅՈՒՄԻՆԵԱՆ ԿԵՐՊԸ. — Երբ թանկ
(խաչ) կ'սկսին, որ մաղձայողէն բռնուած
ըլլալու նշանակ է, զգա մը լեցուն ԲԵՅՆ
ԲԻՒԼԸ (ցաւի դեղ), շարքաբառն ըրի
մէջ խառնէ (տաք եթէ հնար է) ու խմէ,
յետոյ զուտ ԲԵՅՆ ԲԻՒԼԸ ստամոքսը և
փորոքիքը լաւ մը թըլէ: ու չիլէ: Թէ որ
թանկը և ցաւերը կը շարունակին, տաս-
նըհինգ վարկեանը մէյմը կրկնէ, ինչուան
որ հիւանդութիւնը լաւագոյնի դառնայ:
Վերջին աստիճանի վտանգաւոր դէպքերու
մէջ, երկու կամ անել զգալ կրնայ առ-
նուիլ մէկ անգամուս համար:

ԲԵՅՆ ԲԻՒԼԸ՝ երբ ներքին դեղ իրեն
նմանը չունի, մաղձայողի, անմարտութեան
թանկից և զժուարձնչութեան անախտ
ըլլալով կը թժլէ: Թէ որ ներսէն գործած-
ուի և դուրսէն ալ տաւառապէս չիտի: Այս
դեղը մեծ ներդրածութիւն մը ունի, հին
վերքերը, կրակէն երած կամ եռացեալ
լըն խորշած տեղերը, և կամ մի ճըմ-
լուէն զոյգացած կապրուտի վերքերը բը-
ժըլկիլու համար: Վրիստայի և Ալուայի
ցաւի համար շատ օգտակար է:

Կարճ խօսքով այս դեղը իրաւացի է ցաւ
սպաննող է:

Կը ծախուի, Ս. Մ. Միստեան և Ընկ.
Ամերիկայի վաճառատունը.
Ղալթիա Կ. Պօլիս:

5

ՆՈՐ ՀՐԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԳՈՐԾԱՍԵՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԳՐՈՑ ՅԱՆԿԸ

Լամբնէ. Բանք Հաւատարմաց ուրուք
Գին քառորդ մէհիւս.

Դասադիրք Հայ. պատ. Գին 5 զրշ.
Գրիստոս ի Վատիկան. Գին քառորդ
մէհիւս.

Դաղտնի Ատեան, Անկախ Դատաւորաց
Գին 1/3 մէհիւս.

" " Արարատայ Բաժանոր-
դաց համար Գին 4 զրշ.

Կը ծախուի ամեն Հայ գրաւաճա-
ռաց, և Բերայի լրագիր ծախող ծխա-
վաճառներուն քով, և կամուրջին դը-

րուիք Պարթեւ և Իզմիր Պ. Հ. Շահվէ-
քիւնեանի խանութը:

Գ Ա Ղ Տ Ն Ի Ք

Ա. Մ Ո Ւ Ս Ն Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

ԿԱՄ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԱՄՈՒՄՆԱԿԱՆ ԿԵՆՍՑ

Վաւ առանձնացէլը և առանձնացէլը.

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Բնակարգի մաս. — Կոչումն և նպատակ
ամուսնութեան. — Ամուսնական կենաց
համար պահանջուած մարմնական յատ-
կութիւնք. — Պայմանք և կանոնք ա-
մուսնական յարմարութեան. — Յղու-
թիւն. — Կաթնտուութիւն. — Կաթն-
տու կին. — Կարմանումն երախայից. —
Վարժութիւն երախայից. — Մանկունք
հիւանդութիւններէ ապահովցնել. —
Մանկանց նախնական կրթութիւնը. —
Մանկանց ակաւայները. — Բարեկազմ
մանկունք. — Սրտադրումն արու կամ
էգ. երախայից. — Պահպանութիւն ըս-
տամոքսի. — Կարման անկարողութեան
— Կարման անկարող պարբերականի.
— Նշանակի պթմաբիւնը. — Կաղտնիք և
առաջնորդ. — Խօսք առ ամուսինս. —
Մշտտեւ տարեցոյց ամուսնական:

Գին 4 1/2 զրուշ

Կը ծախուի ամեն Հայ գրաւաճառաց
քով, նաեւ կամուրջին գրուիք պարա-
դան կեդրոնատեղին է Յրէնկեան գը-
րատունը Մէրճան փողոց թիւ 67 Բա-
տրմանի խանի կից:

Ա Ռ Ա Կ Ք

Ք Ո Ւ Լ Ո Վ Ի

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՅ

ԳԱՐԻԻԼ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Սոյն գիրքը որ 436 կրեաներէ բաղ-
կացեալ ստուար գործ մ'է, կը պա-
րունակէ Բուրլովի առակայ Հայերէն
աշխարհաբար թարգմանութիւնը, որոյ
մէկ մասն արդէն նախ Բաղմալիպին և
այսա Մատեաց Աղանոյն և Ծիւածանին
մէջ, նաեւ առանձին տետրակով հըրա-
տարուած և ընթերցողը բաւական
ախորժելի երեցած ըլլալուն, թարգմա-
նիչն արժան դատած է միւս մասունքն
ևս թարգմանել որուն ընթերցանու-
թեան ո՛ր աստիճան արժանի ըլլալուն
նկատմամբ մեր կողմանէ վիպութիւն
մը աւելորդ կը համարուի:

Կը ծախուի Սրաման գրատունը և
գրաւաճառաց քով:

Գին թղթակաղմին 6 ֆր.

Կաշիակաղմ 7,50 ֆր.

Պ Ա Տ Մ Ո Ւ Թ Ի Ն

ՀԱՅՈՑ

Մեծ. Պերպերեան Աւետիս պատ-
ուելի աշխատասիրած Պատմութիւն
Հայոց ընտիր գործը՝ զոր ասիէ առաջ
թէ Մեծ. հեղինակին և թէ տաղադրա-
կան ծախուց համար սախաւած էինք
թէ և Յարձաթ մէհիւսի ծախելու, բայց
նկատելով որ մեծարդոյ հասարակու-
թեան կողմանէ՝ գնոյն բարձրութեանը
պատճառաւ դժուարութիւն կը տեսնուի.
այս անգամ թէ ընթերցասէր ազգայ-
նոց դիւրութեանը և թէ մեր սոյն մեծ
գործին համար ըրած ծանր ծախսերը
և թէ ոչ զոցեւել՝ գնոյն թէ թեյնեւել
համար՝ 1 1/2 արձաթ մէհիւսի ծախել
որոշած եմք ի վնաս մեզ, կանխաւ վը-
տաճ ըլլալով որ սիրելի Ազգիս ընդու-
նելութեանը կ'արժանանայ մեր այս
գուրնաբերայ ծառայութիւնը:

Վերջոյնեալ պատմութիւնը կը գըտ-

նուի Մէրճան չարչին թիւ 88 Պարոն
Բերովքէին գրատունը:

Սահ. Պէլլեքեան.

ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՈՑ

Գիր. Երեմիա վարդապետի վանեցոյ

Տ. Սարգսեանց Եպիսկոպոսի Ծովաց

Աշխարհին.

Այս բաղմանաթմ հայրենասէր Ե-
պիսկոպոսին վերողբեալ աշխատասի-
րութիւնն ընդհանուր տեղեկութիւն
կուտայ Հայաստան աշխարհի բնական,
քաղաքական, պատմական, եկեղեցա-
կան, կրթական, ընկերական, ընտա-
նական, արուեստական ևայլն վիճակաց
վրայ. լեզուն է դիւրահասկանալի դը-
րաբար, կը բաղկանայ 552 երեսէ:

Այս աշխատասիրութիւնն ոչ միայն
ազգային պատմութեան անկախի օ-
գուտներ կը մատուցանէ այլ նաեւ ամեն
աստիճանի և հասակի Հայոց ուղղեալ
ընտիր յորդորներովն ընթերցման մէջ
արժանաւորութիւն ունենալը ճանչցուած
և վիպուած է:

Կը գտնուի ամեն Հայ գրաւաճառաց
քով զին մէկ արձաթ մէհիւս:

Յ. ՄԻՇԼԵԻ

Ս Է Ր

Այս հաշակաւոր գրքին Հայերէն տը-
պաղրութիւնն աւարտելով կը ծախուի
մայրաքաղաքիս Հայ գրաւաճառաց քով
և Մահմուտ—Փաշայի գրուիք Պոյաճի
Մանուկ աղային խանութը:

Գին, մէկ քառորդ լիւրս Օսմանեան,
Թերթ առ թերթ առնողներն ալ կըր-
նան իրենց պակաս մնացած թերթերը
դանել նոյն գրաւաճառաց քով, հատը
40 վարայ:

Գաւառեան Բէշ Փողոյ Մեծայրք

Գործաւորէն է:

ՍԵՐԱՍԻԱՆ. Նշան էֆ. Թաշեան:
ՇԱՊԵՆ—ԳԱՐԱԶԻՍԱՐ. Խոսրով էֆէն, Ա.

Մարտեան:

ՍԱՄՍՈՆ. Եղուարդ էֆ. Լ. Գուրաթեան:

ԿԻՐԱՍՈՆ. Գեորգ էֆ. Մաղմանեան:

ԵՕՂԱՏ. Յարութիւն էֆ. Տէվէճեան:

ՍԱՄԱՋԱՐ. Գրիգոր էֆ. Գալպէսեան:

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱՆ. Խոսրով էֆ. Եսկէնեան:

ԱՐՄԱՇ. Արմաշու վանահայր Տ. Գեորգ Ս.

Սրբեկոնկոպոս:

ԱՄԱՍԻԱ. Գ. Լ. էֆ. Կարապետեան:

ՊԱՆՏՐՈՒ. Սարգիս էֆ. Մանեան:

ՏՐԱՊԵՏՈՆ. Ստեփան էֆ. Մ. Յակոբեան:

ԿԱՐԻՆ. Տէր Գրիգոր քահանայ Տ. Միստե-

ան:

ՋՄԻԻՈՒՆ. Մեղուկ էֆ. Սիմէօնեան:

ԵՏԻՐԵՆ. Յարութիւն էֆ. Խօշլընեան:

ՖԻԼԻՊԷ. Նշան էֆ. Շիւմանեան:

ՈՕՏԱԹՈՑ. Մանուկ էֆ. Պէզճեան:

ՄԱՐՁՈՒՆ. Յովհաննէս եպիս. Եղեանեան:

ԵԲՁՆԿԱ. Յարութիւն էֆ. Ղազարոսեան:

ԵՐՈՒՍԱԳԷՄ. Արթ. Մամրէ վարդապետ

Մարկոսեան:

ԵԻՊՈՒԿԱ. Մկրտիչ էֆ. Փորթուգալեան:

ՎԻՏԻՆ. Մ. Յարութիւն էֆ. Արդարեան:

ԿԵՎԼԵՆՈՐԹԱՒԻԼ. Համարձու էֆ. Ա-

թանեան:

ՎԱՆ. Եղիազար էֆ. Թէրզիպալեան:

ԲԱՂԷՇ. Արթ. Մամրէ վարդապետ:

ԲԱՆՈՒ. Արթ. Պետրոս վրդպ. Բարձրեան:

ՄՈՒՇ. Արթ. Գրիգորի վրդպ. Աղուանեան:

ԽԱՐԵԼԻՔ. Սարգսեան Ընկերութիւն:

ՕՐՏՈՒ. Ռաֆայէլ էֆ. Առաքելեան:

ԱՏԱՆԱ. Պետրոս էֆ. Տ. Մարկոսեան:

ՏԻՐԱՍԱԿԵՐՏ. Թովմաս էֆ. Զաւղա-

վաթեան:

ԱՅՏԸՆ. Նիկողոս էֆ. Սթանտեան:

ՉԱՐԵՍՄՊԱՆ. Արթ. Արիստակէս վարդապետ

ԵԻԿՊՏՈՍ. Գիր. Տ. Մեղուկ Ս. Արքեպիս-

կոպոս:

ՏԵՐ ԼՐԱԳՐՈՑԱ-ԿԱՐ. ՄԻՆ. ԵԲՁԿԵԱՆԼԵԱՆ

ՏՆՈՐԷՆ. Գ. Մ. ՇԵՄԱՆԵԱՆ

ՎԵՂԻՐ ԽԱՆ ԳԵՏԱՅԱՐԱԿ ԹԻՒ 8